

No. 91 — 41
CUMARTESİ 25 Eylûl 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Rüzgâr Gibi Geçti

Her salgın gibi cemiyetler ve partiler tarafından tertib edilegelmekte olan piyangolar da kendiliğinden, daha doğrusu halkın rağbetsizliği mi diyelim, parasızlığı mı, bezmesi mi, her ne ise, ruhî ve maddî bazı sebeblerden sönmeğe yüz tutmuşa benziyor.

Ne dükkân önündeki çığırtkanlar, ne hoparlörlü ve kordelâlı otomobiller, ne de şaşaalı ilânlar biletlerin satılmasına kâfi gelmektedir. Bundan sonra eşya piyangoculuğunu kârlı bir iş sayanlar hayal sukutuna uğrayacaklardır. Önceleri bu piyangoların biletleri kapış kapış kapılıyor ve numaralar, hiçbir mühlet ve temdide hacet kalmadan gününde çekiliyordu.

Sonradan çekiliş tarihleri yavaş yavaş uzatıldı; mehel bir ay derken galiba iki ayı da buldu. İşin hızı çabuk geçti.

Hızı çabuk geçen, piyangoya eş bir şey daha var ki o da muhalefet taşkınlığında en ileriye giden, ulu orta atıp tutan –isimleri çoktan unutulmuş– bazı gazetelerin sürümüdür. Ne idi bir aralık, hele akşam üstleri müvezziler arkasından koşuşan o halk ve kapışılan gazeteler? Bir müddet sonra müvezzi müşteri ardında seğirtir oldu da yine iltifat yüzü göremedi.

Bu heyecan, merak ve bu rağbet de kendiliğinden yatıştı, sindi, söndü. Halkın atıp tutmaktan ve ileri geri lâftan ilelebed hâzedeceğini, o halin ilâ yevmül kıyame sürüp gideceğini sananlar aldandılar. İlk heves ve ilk hürriyet neşesi imiş bu!

Şimdi en fazla hücum edenden ziyade idrakli muhalefet yapan, hattâ bîtaraf olan gazeteler hoşa gidiyor. Muvafık veya muhalif herhangi partiyi körü körüne tutanların sürümü galiba pek âhım, şâhım değildir. Bas allı yeşilli piyango biletlerini, at cebine parayı! Çıkar tiz perdeden yazılarla dolu gazeteleri, vur gözünden turnayı!

Kırk yılda bir doğan o kuyruklu yıldızlar rüzgâr gibi geçer.

AYDEDE

Komünizmi yayabilmek için Ruslar zulmü arttırdılar (Gazeteler)

— Ortalığı kızıllaştırmak için başka çarem yok.

Boşuna Ümide Düştülerdi!

Yeni yıl bütçesi son şeklini almış ve Kabine Reisi bu mühim işi birkaç Bakanlar toplantısında bitirdikten sonra yurd gezisine çıkmış. Şimdi, bütün muhalif ve belki de biraz da muvafık gruplar arasında bi rhayal sukutu: Hasan Saka istifa etmedi!

Şekere zam yüzünden, bütçe zorlukları yüzünden, hayat pahalılığı yüzünden, ve bu kabil meseleler yüzünden bizde kabinelerin istifa ettiklerini gören var mı ki öyle bir hâdiseye intizar olundu? olmayan mahrem ve hususî sebebler devirmişti. Eğer sebeb 7 Eylûl kararları olsaydı arkasından gelen kabinelerin 7 Eylûl kararlarını değiştirmeğe teşebbüs etmeleri lâzım gelirdi.

Receb Peker'i bile 7 Eylûl kararları değil, o kararlarla alâkası Bilâkis müdafaa eylediler.

Bizim kabineleri dünya kabinelerini düşüren sebebler, iktısadî ve malî muvaffakiyetsizlikler yıkmaz. Nafile ümide düşülmüş. Bu hususta da biz, bize benzeriz. Yâni cidden düşürücü vaziyetler ve âmiller karşısında kaya gibi durur, "Hünkârın atı bana ters baktı" nev'inden bir sebeble pılıyı pırtıyı hemen toplar, gidiveririz!

OKULLAR AÇILIYOR

Okullar açılıyor. Fakat çocukların ellerinde yine tek kitab var. Halbuki, bundan iki sene evvel, tek kitab usulünden vazgeçilmesi kararlaştırılmış, bunda mutabık kalınmıştı. Bu karar ne oldu? Hani hazırlık, mekteb kitabları için açılan müsabaka?

Sanki bu bahis unutulmuş. Ağzını açıp bir tek kelime söyliyen yok. Bir sükût, bir sükût... Tıpkı söylenmesi, yapılması yasak birşeymiş gibi.

Karar vermek kolaydır amma, tatbi ketmek zordur. Bari olmıyacak dualara âmin demesek!

Vazgeçelim bu alaylardan!

Başbakanımız yurd gezisine çıktı. Eh, gitse gitse en son ve uzak merhale tayyare ile Hakkâri olabilir. Neden acaba, siyasî ve diplomatik bir seyahate gidiyormuşçasına Ankara garında bütün Bakanlar, iki Vali, yüksek mevkili her sınıf rical, temsil heyetleri, hulâsa bir âlâ-i-vâlâ ile uğurlanıyor? Trene binip şatafatsız, sade, kısacası demokratik surette gidemez mi?

Âlây-i vâlâlar ancak millî tören münasebetiyle veya diplomatik bir sebeble yapıldığı zaman mânalıdır. Yoksa beyhude zahmettir. İngiliz, Fransız, İsviçre, Danimarka vesair başbakanları yurd gezisine böyle mi çıkarlar? Kaldı ki bu bir gezintidir; bir küşad resmine veya misafir kabulüne gidiş de değildir.

Vazgeçelim bu eski Şarklılık âdâb ve erkânından!

Piyango Tertib Etsinler!

Millî Eğitim Bakanlığı, İzmir Vilâyet Meclisine gönderdiği bir mektubda, önümüzdeki yıl içinde okul inşaatı için 100 bin lira tahsisat ayırmalarını istemiş, bu tahsisat ayrılmadığı takdirde bütçenin tasdik edilmiyeceğini bildirmiş.

Vilâyet Meclisinde mektub okununca üyeler, zaten iki milyon lira açığı olan bütçeden 100 bin lira da okul inşaatı tahsisatı isteğini hayretle karşılamışlar, ne yapacaklarını şaşırmışlar.

Hükûmet, kendi bütçesindeki açığı kapatmak için bir kalemde şekere 60 kuruş zam yaptı.

İzmir Vilâyet Meclisinin elinde zam yapacak bir şey bulunmadığına göre bu işin içinden nasıl çıksın?

Memlekette piyango modası aldı yürüdü. Onlar da bir piyango tertib etseler nasıl olur?

Hem 48 tane, 4 veya 8 değil!

Hürriyet refikimizin bir haberinden – parmağımız ağzımızda kalarak, hattâ küçük dilimizi yutarak – öğrendik ki Maliye Bakanlığı tarafından Amerikaya 4 veya 8 değil, tam 48 aded lüks otomobil ısmarlanmış; içlerine radyo konulması da zarurî görülmüş. Bedelleri 350 bin lira!

Meded ya Resül-üllah!

AKLIMDA KALANLAR

Naum Paşa

1909 veya 1910 senelerinde idi galiba, senelerce Cebelüttarık mutasarrıflığında ve sonra hariciye müsteşarlığında bulunan (devletlû Naum Paşa hazretleri) ni Paris büyük elçisi tayin ederler. Giderken ahpaplarına ve lâzımgelenlere veda ziyaretleri yapan Paşaya bazı siparişlerde de bulunulur. Bu meyanda kendisine bir de Paşa zadeye velilik ricasında bulunurlar. Seve seve kabul eder. Esasen bu zatın ağabeysi Pariste baş kâtip bulunduğu için bu taahhüt Naum Paşaya mülâyim de görünür.

Parise vasıl olan sefir paşa, bu iki kardeşi garda bulur: Birincisine karşı âmirlik, diğerine karşı da velilik çehresini takınır.

Öğrenir ki Paşa oğlu Carnot idadisindedir ve mektebin müdürü (bunlara Proviseur derler) Mösyö - Gateaux - dur. Haber yollar, kendisiyle görüşür, hararetle talebesini tavsiye eder. Bir müddet vaziyet normal bir şekilde devam eylerse de necabetmeap akşam yemeklerine gelmemeğe başlar. Nerede? Sinemada!!

Gece de çok geç gelmeğe başlar?? Müzik Holde imiş!!

★

Naum Paşa telâş eder ve çare arar. Evvelâ büyük kardeşine ihtaratta bulunur:

— Siz de sefarethanede yatıp kalkıyorsunuz, kardeşinize dikkat edin!

Filân der amma mübarek genç kardeşini hele hiç dinlemez!!

"Sefaret, filân saatte kapılarını kapayacak" derler. Paşazadenin canına minnet. Parasızlığına tesadüf eden geceleri trotuvarlarda geçirir. Hulâsa başa çıkamazlar.

★

Seneler sonra Paşazadenin çok hürmet ettiğim pederine, tesadüfümde çocukları meyanında bu Paşazade de "Nered edir?" diye sorduğum zaman "... Merak etme onun istikbali emniyettedir." "Nasıl efendim? Ne var, ne oldu?? Sualime de: "Mükemmel dansör oldu!" cevabını vermişti...

S. M. S

— Dün geceki toplantıda biri bana evlenme teklif ettiydi, o senmisin yoksa?!

"Amerikan karikatürü"

ÖLÜRKEN NE DEMİŞLER?

1 — Sen de mi Brütüs?.

"Julius Caesar" (Milâttan evvel: 100 - 44)

Not: (Jül Sezar'ın kendi dilinden bu sözler: "Sen de onlardan biri Sen de mi oğlum?" şeklinde çıkmış, fakat Shakespeare'in, eserinde yazdığı gibi mâruf ve meşhur olmuştur.)

2 — Büyük bir "Belki" aramaya gidiyorum.

"Rabelais" (1495 - 1553)

3 — Çiçeklerin üstümde büyüdüğünü hissediyorum.

"J. Keats" (1796 - 1821)

4 — Beni kaybettiğiniz vakit size daha yakın olurum.

"Sir George Lisle" (D. 1648) Not: (Kendisini vurmak için nişan alan askerlerden birine.)

5 — Ölmekten hiç korkmuyorum.

"Charles Darwin" 1809 - 1882)

6 — Dayrolles'e bir riyaset sandalyesi verin.

"Lord Chesterfield" (1694 — 1773)

7 — Gençliğimi bana geri verin.

"John Wolcot" (1783 - 1819)

8 — Allahın arzusu olacak.

"Bishop Thomas Ken" (1637 - 1711)

"Kraliçe Mary I." (1517 — 1583)

9 — Her şey yaptım ve gördüğüm fayda sıfır.

"İmparator Septimius Severus" (d. 211)

10 — Bu dünyayı esef etmeden terkediyorum

"H.D.Thoreau" (1817 - 1862)

11 — Müteessifim ki memleketim için verecek yalnız bir canım var.

"N. Hale" (1755 - 1776) Not: (Bir casus olarak idam edilmiştir.)

Bugünden, Dünden

Mecidiyeli Manyo

50 yıl evvelki Beyoğlunun meşhur yosmalarındandır. Kalemle çekilmiş gibi, şakaklara kadar uzun kara kaşları; kıvır kıvır kirpikli, mahmur mahmur bakan kara gözleri; yanağının ortasında, bir de çenesinde iki beni; kişmirî teni varmış. *Boylu, vücutça toplu*, gayet endamlı bir Rum dilberiymiş.

Arabayla gezmeğe çıkarken çeki düzenine de diyecek yok: Başında yapma çiçekler, kuşlarla donanmış şapka; sırtında yepyeni, henüz giyilmiş saten lüks fistan yahut pelüş manto ve elmaslar içinde...

Piyasaya ilk düştüğü sıralar (Malûmat) gazetesi sahibi mahud Baba Tahir görüp bayılıyor. Metresi Tekfursaraylı İzmaro'yu dehleyip yerine bunu kavanço ediyor.

Pangaltıda ev; içinde aşçı, hizmetçi; İzmaro'nun vaktinden kalma, kula renginden çifte Midilli koşulu fayton emre âmade..: Her akşam İsplândid gazinosunda (sonraki Tokatliyan) içki, yemek; her gece Konkordiya'da locaya kuruluş. Yaz geldi mi Tahirin mülkü, Heybeli'deki Şafak otelinde hususî daire hazır...

Dostu,yeni metresine adamakıllı âşık.

— İstanbulun bunca senelik kurtuyum. Senin eline su dökecek kadına rastlamadım! diye yeminlerde...

Yosma da ona sadık. Hiçbir erkeğin yüzüne bakmıyor; Hünkârın gözbebeği Tiranlı Gani Bey, Ebülhüda'nın oğlu Hasan Bey, Sadrâzam zade Cavid Bey... gibi gezici tozucular peşindeler, birine metelik vermiyor.

★

Mecidiyeli lâkabının sebebine gelelim: Tahir, Abdülhamide bir arize yazıp, (Tebeai Yunaniyeden ve Hayırhahânı Saltanatı Seniyeden filâncanın kızı Matmazel Manyo) martavalını atıp, buna şefkat nişanı istemişmiş. Nişanın iradesi çıktığı, havadisi gazeteler bile neşrettiği, kokona sevincinden çılgına döndüğü halde, itası her nasılsa gecikmiş.

Üç rütbe olan bu nişan, o devirde yalnız kadınlara verilir, verildiğini gazeteler baş sütunlarında yazardı. Kokona, çırpınıp durmada:

— Ne azman gelecek? Ne zaman göğsümde görecekler?.

Baba Tahir çeşnicilerden. Sevgili metresinden yüz çevirip Saray orkestrasının viyolonisti Vondranın kızkardeşine abayı yakıvermez mi? Nikâhla almağa da kalkışmaz mı?

Manyo, bu haberi aldığı gece hemen sokağa fırlayıp doğru Osmanbey gazinosunu boylar. Yağlı kuyruklardan meftunu mu yok? Birini peyleyip eski âşıkından öcünü alacak.

Ortalık kalabalık; Memduhun incesazı âhenkte.

Efkârlı ya, gelsin rakı. Bilmem kaçıncı karafaki önüne konduğu sıra karşıdan bir sayha:

— Ulan garsooon, o masadan hesab istersen senin ananı, avradını.....

Ardından havaya üç el silâh.. Bu da kim mi? Yıldız Tüfekçilerinden meşhur Deli Mürteza. Kendine malik değil, zil zurna; Manyoyu yanına oturtuyor. Karadağ altıpatları masanın üstünde, çalgıcılara emirler. Kemanî Memduha Rumca türküler, kasab havaları çaldırış; hânende Karakaşa, Ahmed Beye İzmir mânileri söyletiş; udî Mısırlı Selime, kanunî Şemsiye horra teptiriş...

Yosma, lâf arasında Arnavuda nişan derdini açmış. Deli fişek derhal boynundan üçüncü rütbe Mecidiyeyi çıkarır çıkarmaz bunun boynuna takmasın mı Avazı da basmada:

— Kim mânî olursa iki kaşının arasına kurşunu yerleştiririm vallahi.

Arkasından garsona bağırmakta:

— Bir araba getir, Konkordiyaya gideceğiz!

Mevsim kış, Apokurya zamanı. Konkordiya tiyatrosundaki maskeli baloya gitmişler; baş locaya geçmişler. O geceden sonra Manyo, Mecidiyeli lâkabiyle anılır olmuş...

Sermed Muhtar ALUS

Bir sivrisinek ailesi sayfiyedekileri nasıl görüyor?

"Çek karikatürü"

TAM SATICI TİPİ

Senenin sonlarına doğru takvim satan açıkgöz bir satıcı, her zaman değişik öteberi sattığı evlere uğrar, bu meyanda Bay Ekremin de evine gider, bayan kapıyı açar.

— Size takvim getirdim.

— Lüzumu yok, vakti gelince bey alır.

— Amma bunlar çok güzel, içinde öteki takvimlerden başka ayrıca hikâyeler, yemek tarifleri, daha birçok şeyler var.

— Almak istemiyorum.

— Bir buçuk lira nedir ki.. Çok işinize yarayacak.

Nihayet kadını ikna eder, takvimi satar.

Apartımanın aşağı kapısından çıkarken, Bay Ekreme rastlar, onu da kandırır, bir takvim de ona satar.

Bay Ekrem elinde takvim evine girer, bir de bakar ki karısının elinde de bir tane var.

Bu işe fena kızarlar, hemen kapıcıya seslenirler:

— Ahmet Efendi, aman koş! Şimdi buradan çıkan şu takvim satan adamı çağır!

Kapıcı koşup adamı yakalar.

— Ekrem Bey sizi istiyor.

— Ben boşuna yukarı çıkmayım, takvim istiyor, sen al da götürüver, bir buçuk lira!

Kapıcı parayı verir, elinde üçüncü takvimle yukarı çıkar!

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 41 —

Dahiliye nazır vekili Ethem Bey — Vaziyeti kurtarmak kaygusu — Mustafa Kemal Paşanın telgraf müdürlerine yazdığı telgraf sureti — Koltuğumdan bir türlü ayrılamıyordum — Mustafa Kemal Paşa posta müdürlerini tevkif ediyor — Sadrazam vekili Mustafa Sabri Efendinin hareket tarzı

Ethem Beyle konuşacak hiç bir işim olamazdı, on beş senedir, hem de ahpap olarak hususî tanıştığımız bu zata, şimdi, kim olduğumu güç anlatabilirim, değil ki (İstren) telgraf şirketine ait muğlak bir meseleyi anlatayım. Dalgınlığından bilistifade, derhal, geri döndüm ve o bulundukça bir daha nezarete adımımı atmadım.

Vasfi Efendiyi fırkacı ve garazkâr addeden neazretsiz vükelâ, Zâtı Şâhâneye Ethem Beyi tavsiye etmişlerdi. Sabri Efendi de pek yabancı addetmiyerek, bunu kabule razı olmuştu.

Ethem Bey, nezareti zamanında yalnız âdi işleri tedvirle iktifa eyliyor, mesuliyet altına giriyordu. Zâtı Şâhâne yeni Nâzır vekilinden pek memnun kalmış ve bunu Sadaret Kaymakamına anlatırken izharı takdirat eylemişti.

15

Yine telgraf tellerine neden kulak verelim?

DAHİLİYE Nâzır Vekili Ethem Bey, bu buhranlı vaziyette muamelâtı çariye ile sakinane meşgul oladursun, bizim Anadoludaki baş müdürlerin feryatları ayyuka çıkmağa başladı; bütün telgraf merkezlerinin heyecanına tercüman olan bu tazallümler, korkular karşısında daha fazla lâkayıt kalmağı – gençlik, tecrübesizlik, ataklık veya zayıfı himaye, memurlarını vikaye, ne derseniz deyiniz – artık muvafık bulmuyorum. Behemehal Müdiriyeti Umumiyenin verdiği emir icra olunmalı ve bigayri hakkin hapsedilen memurlar kurtulmalı... Amma nasıl? Başım ateş gibi yanıyordu, kendimi yiyordum.

EVVELÂ Dahiliye Vekâletine – sırf muamelei resmiyede usule riayet etmiş olmak için – ihtiyaten şu tezkereyi gönderdim :

Dahiliye Nezareti Vekâleti Celilesine yazılan 118 Kalemi Mahsus numara ve 3 Temmuz 1335 tarihli tezkere suretidir.

"Makamı âlilerinden varit olan 29 Haziran 1335 tarihli tezkerede Üçüncü Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşanın Meclisi Mahsusu Vükelâca azli karargir olmuş bir kumandan bulunmak itibariyle badema resmî telgraflarının kabul edilmemesi emrü irade buyrulmuş ve keyfiyet derhal telgrafla başmüdiriyetlere tebliğ edilmiş ise de Mustafa Kemal Paşa elyevm kendisini mazul addetmiyerek resmî muhaberatında devam ve telgraf memurlarını emrine itaate icbar eylemekte olmasına nazaran mezkûr tebligatın kabili tatbik olmadığı anlaşılmaktadır. Esasen makamı âlilerinden varid olan tezkerei maruze Vasfi Efendi Hazretlerinin imzasını havi bulunduğundan bu bapta yapılacak muamelenin tekrar istizanı zarurî görülmüş olmakla keyfiyetin inba ve iş'arı mütevakkıf-ı himem-i asafaneleridir olbabda.."

POSTA ve Telgraf ve Telefon Müdiriyeti Umumiye makamı bu tezkeresiyle evvelâ nezareti yeni vaziyetten haberdar ve saniyen buna karşı yapılacak muameleyi istizan ediyor. Vakayı meskût geçemez, verilen emrin tatbik edilemediğini makama bildirmekten geri kalamazdı. Nezaret de vaziyetin icap ettiği süratle buna cevap vermekte teahhür gösteremezdi. Fakat Ethem Bey Meclisteki iki cereyanı da idare etmek arzusunda idi. Binaenaleyh kendiliğinden bir karar alınamıyacağı bedihiydi. Tahminim veçhile cevap gelmedi; ben de tekide bile lüzum görmedim. O sırada ha Çemberlitaşa bu tezkereyi yollamışım, ha Dahiliye Vekiline... Beş kere yazsam, hattâ yazmak nerede... bağırsam, hattâ daha ileri varıp kafamı çarpsam yine boştu. Muhatabım çocukların (Elhap !) oyunundaki gibi ağzını açmamağa azmetmişti. Fakat malûm, sonra, kendisine bu hareketin sebebi sorulsa derhal :

— Ne yapayım birader, ben vekildim !

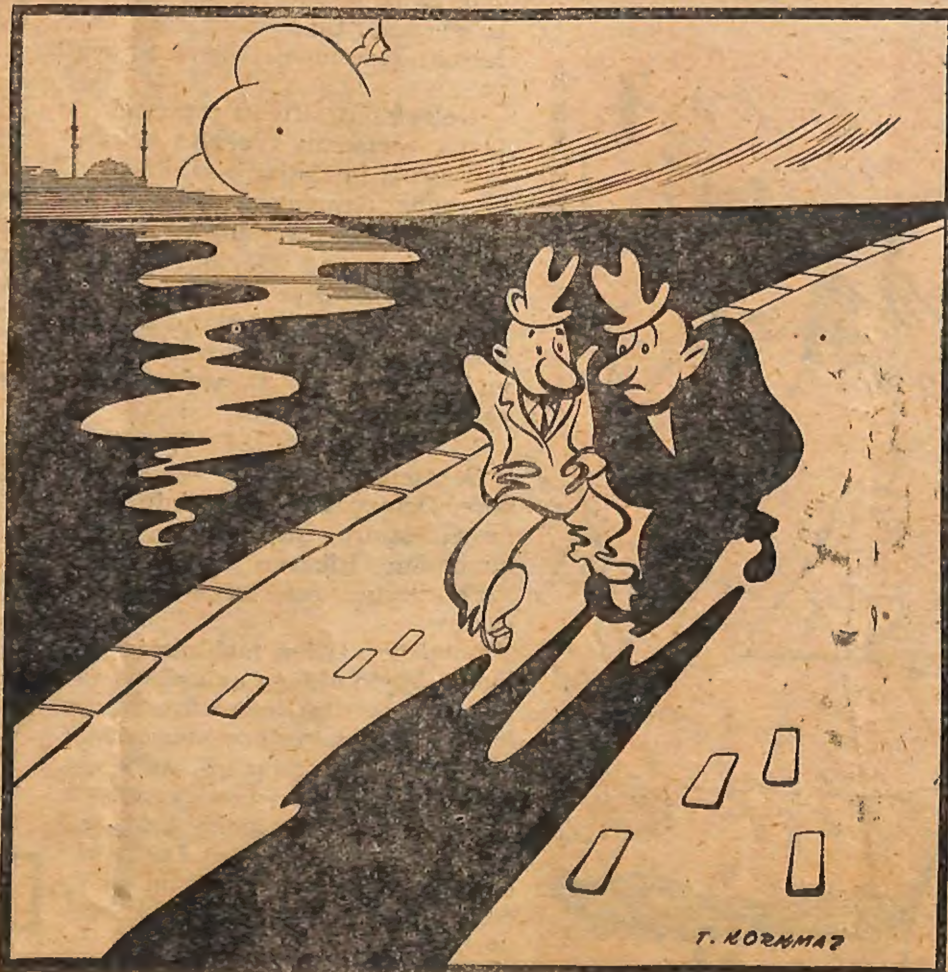
Diyecek, icabında lehine pek güzel kullanacağı, elvekili kel asîl kaidesinin burada şayanı tatbik olamıyacağını uzun uzadıya anlatacaktı. Müdiriyeti Umumiye bütün muamelâtında – iradelerle memurların azil ve nasbı müstesna – tamamiyle Nezaret teşkilâtını muhafaza ediyor, diğer devairle muamelâtını ve bilûmum icraatını müstakillen yapıyordu. Binaenaleyh Dahiliye Nezaretini bir tarafa bırakarak Sadaret ve Harbiye Nezareti ile de görüşebilir, onlardan cevap bekliyebilirdi; hususiyle Dahiliye Nezareti vaktiyle bu babda siyasetini Müdiriyete bildirmiş, verdiği emrin tatbikını tekid bile etmişti.

BAŞMÜDÜRLERİN telâşı arttıkça artmakta berdevamdı. Zira hepsine şu kat'î ve şedidilmeal ihtarname gelmişti :

Üçüncü Ordu Müfettişi Mirliva Mustafa Kemal Paşa imzasiyle Telgraf Müdürlerine yazılan telgrafname suretidir

Azil ve nasbım hukuku Şâhane cümlesinden olduğu ve azlim katiyyen vâki olmadığı halde infisal etmiş olan Nazırı sabık Ali Kemal Beyle Telgraf Müdiri Umumîsi Refik Halid Beyin gûya azledildiğim cihetle telgraflarımın kabul edilmemesi zemininde kizbü duruğa ve bazı hatırnâk hissiyata müstenid harekâtı vâkıalarının hukuku Şâhâne ve uhdemde olan vakarı haysiyeti devlete tecavüz olmakla beraber ruh maslahatı da ihlâl edildiğinden takibatı kanuniyede bulunulmasını makamı âlisine arzettim. Bugün Cülûsu Hümayunu Hazreti Padişahiyi berayi tebrik gerek Mabeyni Hümayun Başkitabetine ve gerekse Harbiye Nezareti Celilesine, Vilâyata ve kolordulara olan telgrafnamelerin Erzurum merkezinde ihfa ve iptal edilmek gibi gayrimeşru harekâtın şerik ve vasıtai icraatı olan Erzurum Başmüdürü ile Merkez Müdürünün verdikleri izahat ve vesaik üzere uhdemdeki vakar ve haysiyeti devleti teyid ve muhafaza için hapis ve tevkif ve Divanı Harbe tevdi ettirilmiştir. Her tarafla ve bilhassa son günlerde makamatı âliye ile de resmî muhaberatım kendilerince malûm olduğu halde bundan tegafül ve tecahül etmeleri mesuliyetlerini teşdid eylemiştir. Berayi malûmat tamim olunur."

4 Temmuz 1335

— Ağustos sıcaklarında Ankaradan İstanbula serinlemek için 70 bin kişi gelmiş...
— Deme ! Bizde o kadar Bakan var mı?

BUGÜNKÜ aklım olsaydı usulcacık evrakı hususiyemi çantama koyar, hazırlanır, dört satırlık bir istifaname yazarak yan kapıdan sıvışır, giderdim; sanki kırk yıllık memurdum, bir türlü koltuğumdan ayrılamıyordum. Sanki başka meslekim ve sanatim yoktu, dört elle memuriyete yapışmıştım. Mademki verdiğim emir mesmu olamıyor, hattâ bilâkis maiyetime zarar veriyor, mademki Dahiliye Nezareti yan çiziyor ve hükûmet nüfuzunu istimal edemiyor, mademki ortada baş yok, kıç yok, bir kör döğüşüdür gidiyor, faal, cesur, müteşebbis bir ben mi kalmıştım? Faaliyet benim mi hisseme düşüyordu?

Otuz yaş ne demektir İnatçı hilkat nasıl olur? Onları gözönüne almalı... Buna arzu edenler ihtiras, mevki kavgası da diyebilirler; fakat ben kendimi daha iyi bilirim, sırf ilk darbede çekilmiş, yere serilmiş olmamak için durmağa karar vermiştim. Bu kararla hemen Sadaret ile Harbiye Neazretine yekmeal şu tezkereyi yazdım; fakat makama değil, şahsa hitap ediyordum :

Şeyhülislâm ve Sadrâzam Vekili Mustafa Sabri Efendi ile Harbiye Nazırı Ferid Paşaya yazılan 120 ve 121 numara ve 5 Temmuz 1335 tarihli ve mahrem işaretli tezkere suretidir.

Üçüncü Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşanın Posta ve Telgraf müdiriyetlerine tamimen vuku bulan tebligatını havi telgrafnamenin bir sureti leffen takdim kılındı. Mütaleasından müstefad olacağı veçhile Mustafa Kemal Paşa hiç bir salâhiyeti resmiyeyi haiz olmadığı halde müdiriyeti âciziyi ve dolayısiyle Dahiliye Nezareti Celilesine merbut memurini hapis ve tevkife cüret eylemektedir. Âmirinden almış olduğu emri infaz etmek suretiyle vazifesini ifa etmiş olan bir memurun – azli Meclisi Vükelâca karargir olmuş bir askerî müfettiş tarafından – hapis ve tevkif olunması bütün memurlarımız üzerinde Müdiriyeti Umumiyeye ve hattâ hükûmete karşı pek fena tesirler bırakacaktır. Bu şerait dairesinde telgraf muamelâtının temini selâmetine imkân yoktur. Çünkü memurlarımıza karşı sıfatı âmiriyetimiz kalmamış demektir. Muhaberatı mühimmei devletin mihveri cereyanı olan Telgraf ve Posta merkezlerinde matlûb olan selâmeti idare ve inzibatı temin etmek için her şeyden evvel bu inzibatı kanunşikenane bir istibdad ile mahvedenler hakkında tedabiri müessire ittihazını zarurî görüyorum. Binaenaleyh memlekette nevima anarşiye yol açan bu gibi icraatı keyfiye mütecasirlerine karşı lâzım gelen muamelenin tatbikında teahhür edilmemesinin teminini selâmeti vatan namına istirham ederim.

(Devamı var)

Model ile ressam arasında

— Bunada mı makiyaj? "Amerikan karikatürü"

GÖZÜME İLİŞENLER

Beylik Çeşme

Gündelik gazetelerde okuduk; Tekel İdaresi, kendi fabrika mamulâtında kullanmak üzere vaktile yabancı memleektlerden külliyetli miktarda esans satın alıp depo etmiş. Fakat bilâhare esanslı maddeler imalinden vazgeçtiği için bunları harcayamamış, külliyetli miktarda esans elinde kalmış.

Sokağa atacak değil ya. Esans bu. Nerede ve ne zaman olsa para eder. Tekel İdaresi de bunu düşünerek esans stoklarını satılığa çıkarmış.

Fakat hayret! Esanslara talib zuhur etmemiş. Ne yapsınlar? Zararın neresinden dönülse kârdır, demişler; müşteri bulmak için esansların fiyatını kırmışlar, piyasadaki fiyatın yarısına indirmişler.

Yaparlar tabiî. Burası hususî ticarethane değil, koskoca bir devlet müessesesi. Birkaç bin, birkaç yüz bin, hattâ birkaç milyon zarar etse ne çıkar? Bu paralar idare âmirlerinin kesesinden ödenecek değil ya...

Gelgelelim, fiyatı indirmek de fayda vermemiş, Tekelin ucuz esanslarına imalâthane sahibleri yine rağbet etmemişler. Esanslar satılamıyormuş vesselâm.

Neden acaba? "Beylik çeşmeden su içmemeli" diye bir atasözü vardır. Hâlâ bu sözün hükmü cari galiba. Öyle ya, beylik çeşmelerin suyu büsbütün acılaştı, içenin ağzını, yüzünü buruşturuyor.

SÜR'AT POSTASI

Gazetelerin verdiği bir habere göre, Denizyolları idaresinin Güneysu vapuru, Ekim ayının ikinci gününden itibaren Karadenizde sür'at postası seferlerine başlayacakmış.

Gazetelere verilen malûmattan da bunun böyle olduğu anlaşılıyor zaten. Yeniden tarifeye ilâve edilen bu seferler sayesinde Karadeniz yolcu nakliyatındaki izdihamın nisbeten hafifleyeceği umuluyormuş.

Bunda da işimiz ümide kaldı desenize! Güneysu vapuru, Denizyolları idaresinin umduğu gibi çıkar da bir gayrete gelip kendi kendine hızlanıverirse ne âlâ! Ya öyle olmazsa?.. Ne yapalım? Her seferinde Denizyolları Umum Müdürü de sandala binip vapurun arkasından itecek değil ya!

Cemre

Zifaf gecesi

Gelin — Deli, aptal, ahmak...
Güvey — Hayır, bulamadın, üç harfli olacak!

"Travasso" dan

Mikrobiyoloji Kongresinden Dilekler

Sizleri tebrik ederim, tam zamanında, lüzumlu olduğunuz bir esnada toplanıyorsunuz. Doğrusu bu işlerin üstesinden nasıl gelineceğini bir türlü kestiremiyor, kendi kendime:

— Galiba işimiz Allaha kaldı?

Diyordum. Halbuki değilmiş.. Henüz beden üstünde düşünen baş kalmış. Namık Kemal haklı:

"Barıka-i hakikat, müsademe-i efkârdan çıkar."

Sizler de toplanacak, konuşacak, doluya koyacak, boşu dolduracak, neticede dertlere derman olacaksınız.

Yalnız, acizane birkaç noktayı hatırlatacak ve mikrobiyoloji kongresi azasından bunların üzerinde de ehemmiyetle durulmasını ve gereken tedbirlerin alınmasını istiyeceğim.

Göreceksiniz ki; ortaya attığım meseleler, bir madde olarak meşgul bulunacağınız "Kancalı kurt" kadar, belki ondan da mühimdir ve herhalde halk sınıflarının üzerinde daha büyük, daha korkunç, daha şiddetli tahribat yapmaktadır.

Son günlerde elbette gazeteleri gözden geçirmişsinizdir. Zabıtanın tarama ekipleri şehri bir kontrol etmiş: yirmi küsur kişide bıçak, dört adamda da tabanca bulmuş.

Yine o gün, gazetelerin yazdığına göre, Aksaray tarafında bir taksiye iki kişi: "Dur!" işareti vermiş; şöför, bunları müşteri zannetmiş, freni sıkmış, kapıyı açmış... muhtelif yerlerinden bilâ sebep yaralanmış..

İnsan kendisini Filistin mıntakasında sanıyor. Her gün, her lâhza, lüzumsuz yere tantuna gitmek işten bile değil.

Nalıncı Keserliğinden Vazgeçilirse...

Tramvay işçileri zam istemişlerdi, Elektrik İdaresi bu talebi yersiz, mânasız bulmuş. Umum müdür, bir gazeteye verdiği beyanatta, işçileri, hattâ "haksızlıkla" itham etmiş..

Acaba, E. T. T. Umum Müdürlüğü elektrik ve hava gazine zam yaparken haklı mı idi? Belki de ortaya hesaplar dökerler, ziyan ettiklerini, bu yüzden zammı yaptıklarını ispat ederler.

Tramvay işçileri de, hattâ bu zammın dahi hayatı biraz daha pahalılaştırdığını, aldıkları yövmiyelerle geçinemediklerini isbat edemezler mi?

Sâin mukabilinde namerde mühtaç olmadan yaşamak esastır. Kaç vatman, kaç biletçi, kaç kontrolör borçsuzdur?

Yalnız şekere yapılan zam, bütün şekerli maddelerin fiatlarını bir anda arttırdı. Bütün maaşlı veya ücretli, hattâ serbest meslek erbabının bütçeleri müteessir olmıyacak mı? Şeker zammına bakan esnaf, ellerindeki malın fiatını arttırmıyacak mı?

Munsif olmak lâzımdır. her işte nalıncı keseri gibi kendi tarafımıza doğru yontmıyalım!

Rica ederim, bu meseleyi de ruznâmenize alınız, bu mikroplardan şehrin nasıl temizlenmesi lâzımgeldiğini alâkalılara icabettiği şekilde anlatınız, öğretiniz!

Haberiniz var mı bilmem? 20 kuruşa satılması lâzımgelen gaz, ortalarda yok. El altından 100 kuruşa bulunabildiğini de gazeteler yazıyor.

Ehh... Bıktık artık.. Her şeyde, her maddede kara borsa! Önüne geçmek için alâkalıların kudreti yetmiyor galiba! Memleketin selâmeti namına bari bu işle de siz meşgul olun, her nevi kara borsayı yaratan mikropları imha edecek devayı bulun, bizlere verin; evimize D. D. T. sıkarak tahta kurularından, pirelerden kurtulduğumuz gibi bunlardan da kurtulalım, pir-ü pâk olalım.

Ya, pahallık, suiistimal, fuhuş, tereddî?!..

Ne ooo? Ruznâmeye almanızı teklif ettiğim bu maddeleri hafif, küçük, cılız, pestenkerânî mi addediyorsunuz yoksa? Yoksa sizler, meselelerin, dertlerin daha büyükleriyle mi meşgul olacaksınız?

Ertuğrul Şevket

Ekonomiktir. Az miktarı bile köpürür. Dişleri parlatır, çürümekten korur.

Holly
Diğer tara
nedir öpü
na mahke
İki ta
nın, yahu
Amma baz
runa sürtü
birlerine
lanmadan
mimiyet a
yok. Lâki
olan duda
nacak zev
beb sevgi,
Şu va
yeni şekli
hürü olsu
mezdik.
En fa
beden aks
ve bu işte
lanırdı. F
uşak ruhu
naklar, bi
Çocu
selâ:
— Bi
ken görm
Kabil
manzara,
dan değil,
Duda
yürümüş
rikan film
Bizim
sahneleri
dır. Islıkla
rum başk
aynı şekil
mal ülkel
netmem!
Öpme
üzerine k
eder. Tür
veya sayg
hafif bir
"Hafi
film buse
bir başka
me hareke
rının geri
conunun
mak" dem
Diğer
yeni bir k
tirmeli. M
için en nâ

Bir gazeted
gözümüze il
kullanma ehl
tiyenlere, on
nazariyatı ve
tihanı öğretil

Böyle bir il
nın derin der
şaşmaması, h
lenmemesi el

On iki gün
liyeti. Bu ka
içinde insan
masını değil,
sini öğreneme

Vakıâ sür'a
ma, sür'atin
nın başını d
sem ediyor.

KİRPİNİN dedikleri

[...]E - ÖPÜŞ HAKKINDA

[...]da film busesinin 52 nci yılı kutlanmış. [...] Los Angeles'de kocası tarafından iki se[...]ğini ileri sürerek boşanma isteyen kadı[...]ak vermiş
[...]n biri hasta olmamak şartiyle karı koca[...]gililerin öpüşmesinden tabiî ne olabilir? [...]letler varmış ki, burun bu[...] veya parmak uçlarını bir[...]ndurarak dudaklarını kul[...]irlermiş. Bir hürmet ve sa[...]i olarak bunlara diyeceğim [...]hassas uzuvlarımızdan biri [...]mızın cilde temasından alı[...]ölçülemez, hele bizi öpmeğe sevkeden se[...] şefkat ise, kat'iyyen yetmez.
[...]çoğumuz yakın zamanlara kadar öpmeği [...]ilmezdik; gerek sevgi, gerek şefkat teza[...]daklara kadar gitmeği aklımızdan geçir[...]
[...]anaktan öperdik. Dudaklar harici başka [...]dan öptüğümüz yerler de elbette olurdu [...]arazî şekilde ileri ve geri gidenlere rast[...]öpme deyince – hürmeti ifade eden el ile [...]elirten etek müstesna – akla en çok ya[...]a gözler gelirdi.
[...]mda ve gençliğimin ilk devresinde me[...]
[...] hangi beyi, hizmetçisini, baldızını öper[...]!
[...] bir lâf geçerse, gözümün önüne gelen [...]in hizmetçiyi, baldız hanımı dudakların[...]klarından öpmesiydi.
[...] buse modası, sinemalar sayesinde alıp [...]nyaya yerleşmiştir. Daha doğrusu Ame[...]yüzünden..
[...]ci sınıf sinemalarda ağızdan alınan buse [...]a coşkun tezahürata da sebeb olmakta[...]vikler, nidalar ve uğultularla... Bilmiyo[...]mleketlerde de beyaz perde öpüşmeleri [...]tlanır, curcuna ile pohpohlanır mı? Şi[...]ve o terbiyeyi almış yerlerde pek zan[...]
[...]sta dudakları bir uzuv, yahut bir yer [...] mânasınadır. Larousse bunu öyle tarif [...]özlük öpme tarifinde diyor ki: "Sevgi [...]gusiyle dudaklarını bir şeye değdirip, [...]hareketi yapar gibi olmak."
[...]imesi iyi bulunmuş, edebe uygun amma [...] tarife yetmiyor. Bunlar için "dudakları [...] dudaklarına değdirdikten sonra em[...]iyice belirtecek surette gırtlak damarla[...]i göstererek – Amerikan sinemacılık ra[...]i müddetçe – ağız ağıza kilitlenip kal[...]zım!
[...] babayani, biçare öpmeler hakkında ya [...] bulmalı, yahut öbürünün ismini değiş[...] dudaklaşmak" sinema buselerini ifade [...]ir kelime olabilir; belâgatlisi "emişme" [...]se de kullanılmasını tavsiye edemem. Şu [...]muhakkak ki film puselerini anlatmağa [...]"öpüş, öpme, öpüşme" sözleri yetmiyor, [...]nek hafif, püften kalıyorlar. Sert ve renk[...]enk kokteyl ile kabargan ve patlangıç [...]çiklet, altın diş modasını da yine Ameri[...]ka yaptı. Meğerse ağız zevkine, ağız gös[...]terişirle ne düşkünmüş bu millet!

KİRPİ!

Bir dokun...

Pıt Pıtlar! Çıt Çıtlar!

Farkında mısınız, İstanbulda yeni bir hastalık peyda oldu. "Geviş getirip çatlama hastalığı", Modern bir maraz. Gençlerle çocuklara musallat oluyor ve salgın halinde yayılıyor. Sokaklarda, tramvaylarda, otobüslerde, trenlerde, vapurlarda genç kızlarımızla delikanlılarımız kuzular gibi maçır maçır geviş getiriyorlar, kestane fişeği gibi çatır çatır çatlıyorlar. Her tarafta bir çatlamadır gidiyor.

Genç Bayan ağzını yayvanlaştırıp çenesini sağa sola çarpıtarak bir müddet geviş getirdikten sonra dudaklarının arasında bir köpük habbeciği peydt oluyor, kabarıyor, büyüyor, balonlaşıyor ve nihayet, çat... Karşıdaki delikanlının sivri bıyıklarının arasından da bir baloncuk kabarıyor, pat...

Hastalıktan harareti 39 dereceyi aşanlar da var. Baloncuğu patlattıktan sonra tekrar geviş getirirken dudaklarını açıyorlar, dişlerinin arasından sürekli çıt çıtlar, pıt pıtlar duyuluyor.

Eskiden; "çatla da patla, kaynana" diye bir türkü vardı. Şimdi kaynanalık şöyle dursun, küçük hanımlar daha gelin bile olmadan kendi kendilerine çıtır çıtır çıtlıyorlar.

"Güzele gözağrısı da yaraşır" derler. Ne yalan söyliyeyim, geviş getirip çatlama hastalığını kendine hakikaten yaraştıranlara da rastlıyorum. Mini mini ağız kapalı; çene kemikleri hareket ettikçe avurlar kabarıp iniyor, yanaklar pembeleşiyor, geviş getirmenin gaşyi ile gözler mahmurlaşıyor ve nihayet kırmızı dudaklar yarılıyor, inci dizilerinin arasından bir sedef parçası çıkıyor, altındaki dilin iç gıcıklayıcı pembeliğini aksettirerek uzayıp şeffaflaşıyor; bu sırada üzerine miniminicik, yumuşacık, tombultombul, zarif bir el kapanıyor ve lâtif bir ses duyuluyor: Çıttt...

Bazan böylesine rastladığım gibi, çoğu defa öylelerini de görüyorum ki, sar'a nöbeti geçiren hastalara benziyorlar, kendilerine bakanları ürpertiyorlar. Çöl ortasında geviş getiren aç bir deve ihtirasiyle ağız çarpılıyor, dudaklar sarkıyor, damaklara kadar sırıtan dişler arasından kirli bir madde sızıyor, şişiyor, surata yapıştırılmış vantus haline geliyor ve sonra, etraftakilerin kafalarına tokmak vururcasına bir ses duyuluyor: Çaat...

Kancalıkurt hastalığının önüne çabuk geçtik amma, beş altı yaşlarındaki çocuklarımıza kadar sirayet eden bu modern derdin devası kolay kolay bulunamıyacak gibi görünüyor. Marazın mikrobunu Yenidünyadan satın alıyoruz. "Döviz, döviz!" diye çırpındığımız, öldürücü hastalıklara ilâç getirtmek için döviz bulamadığımız bu devirde Amerikaya avuçlar dolusu dolâr verip "çiklet" maddesi ithal ediyoruz.

Cenabı Hak âcil şifalar ihsan eylesin, âmin!

Cemal REFİK

ACAİP BİR İLÂN

[...]f bir ilân [...] Otomobil [...]lmak is[...]de motör [...]siyon im[...]
[...]ıyan insa[...]nmemesi, [...]ttâ hiddet [...]lmiyor.
[...]mobil eh[...]a müddet [...]bil kullan[...]ete binme[...]
[...]ndayız am[...]ecesi insa[...]rüyor, ser[...]dar müthiş acelenin ne mânası var, bilmeyiz ki...

Bu ilân karşısında: "Acaba, diyeceğimiz geldi, bu kazaları yapanlar hep on iki gün içinde ehliyetnâme alan şoförler mi?"

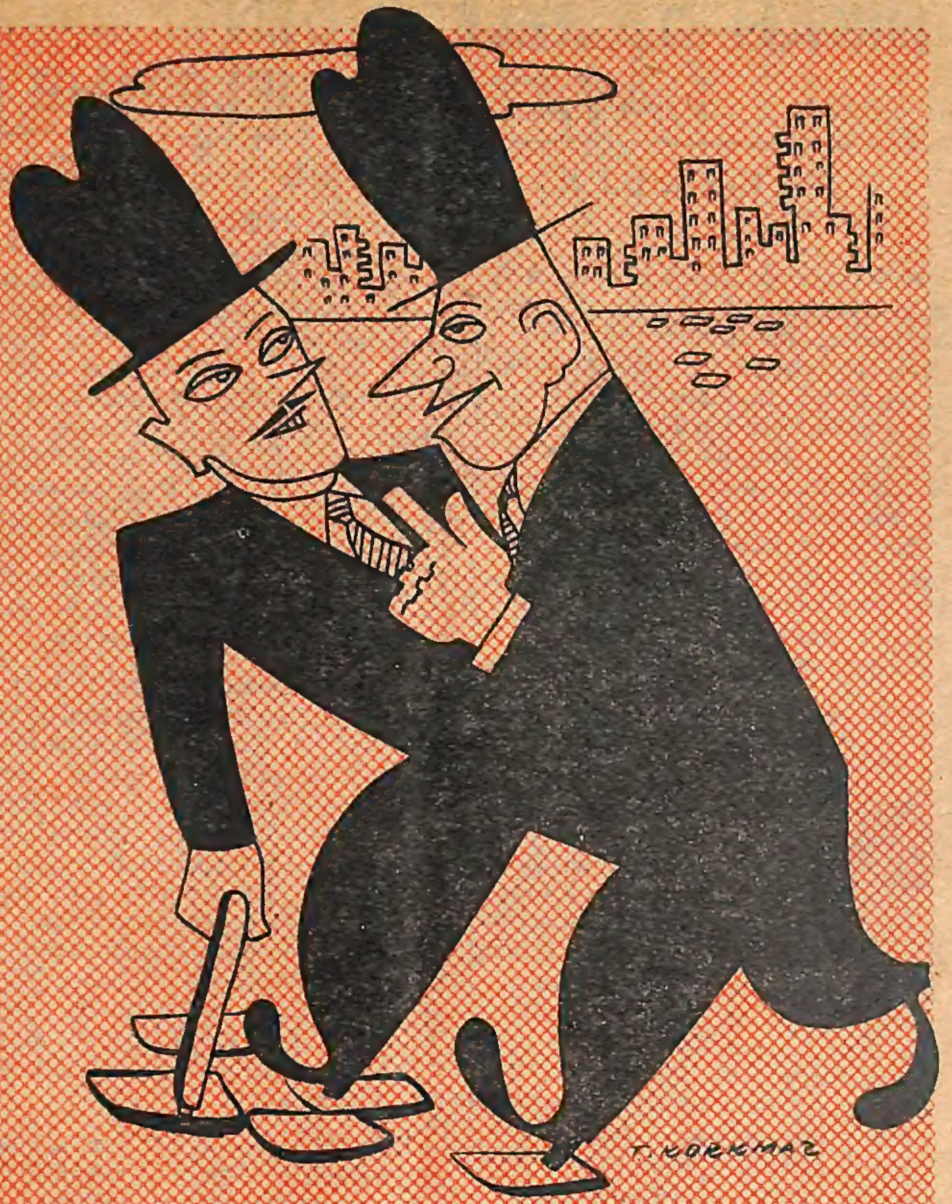
Böyle düşünmekte haklıyız. Gün geçmiyor ki bir veya bir kaç vatandaş ya canından, ya bacağından olmasın ve hastahane köşelerinde inim inim inlemesin. Geride bıraktığı biçareler de ayrı.

Belediyenin bu ilânı göz önünde tutması ve ehliyetnâme almağa gelenleri adamakıllı bir süzgeçten geçirmesi lâzımgeldiği anlaşılıyor. Yoksa, halimiz haraþ!

Güzel Bir Teşbih

— Salyangoz nedir?
— Ev bulamıyan bir sümüklüböcektir!

Hayat pahalılığı her gün biraz daha artıyor. "Gazeteler"

— Fransada halk pahalılık aleyhine bağırıp çağırıyormuş, bizde hayat pahalılığı olmadığı için mi susuluyor?
— Hayır... Pahalılıktan konuşmağa kimsede mecal kalmadı da, ondan!..

AFİYETLER OLSUN!

Gündelik gazetelerden birine Bursadan gönderildiğine göre, Mustafakemalpaşa Belediye Meclisinin olağanüstü toplantısında geçen yıla aid kat'i hesab raporu incelenerek tasdik edilmiş. Yalnız, bu hesablar arasında bir bayramda içilen dört bin bardak limonata ile yine o gün yenilen 400 pasta ve 300 sandoviçin bedeli olan 317 liralık sarfiyatın evrakı müsbitesinde noksanlık görüldüğünden bu sarfiyat tasdik edilmemiş, geri çevrilmiş.

Belediye Meclisi üyeleri, bu 317 liranın içinde gayriresmî surette içilen bira paraları da olduğunu söylüyorlarmış.

Allah daha ziyade eylesin, bayramlarımız, senenin günlerine sığmıyacak kadar çok. Fakat bu kadar bol ve çeşidli bayramlar arasında "Limonata Bayramı" diye bir şey bilmiyoruz.

Bir Bayramda yenilen dört yüz pastanın yanı sıra dört bin bardak limonata içilmiş. Demek ki beher pastayı on bardak limonata ile yutmuşlar. Allah şifalar ihsan eylesin! Çok görmemeli. Bir yudum almadan, hattâ gırtlak kemiğini dahi oynatmadan bir lokmada develeri yutanlar da var.

Biz gani gönüllü insanlarız. Feda olsun dört bin bardak limonata! Bulmuşken içmeli, yemeli. Bulabilenlere âfiyetler olsun, bulamıyanlar da avuçlarını yalasınlar!

Aman Konuşmıyalım! Sadece Dinleyip Başımızı Sallıyalım!

Sanki her şey gül, gülistanlık... Sanki iş görecek Bakanlıklara icab eden tahsisat verilebilmiş; sanki bütçe denk, sanki hayat, vatandaşın yüzünü güldürecek bir derecede ucuzlamış; sanki şekere zam yapılmamış; sanki gıda maddeleri başta olmak üzere herşey bir parça daha pahalılanmağa başlamamış gibi Başbakan yurd gezisine çıkmış!

Hem de ne gezisi? Münhal milletvekillikleri bulunan yerlere gidecek, Partisinin propagandasını yapacak, ve asıl tuhafı, halkın derdlerini dinleyecek!

Tecrübe ile biliyoruz ki sayın Saka derd dinlemek ve halkın şikâyetlerine cevap vermek hususunda şimdiye kadar – muvaffakiyet göstermek şöyle dursun – daima nâhoş tesirler bırakmakla maruftur. İzmit, Erzincan, Bursadaki hitabeleri yaraya merhem sürmek değil, tuz biber ekmek gibi bir netice vermemiş miydi?

Dileriz ki bu seferki gezintisinde yalnız dinlesin, konuşmasın. Aman, konuşmıyalım, sadece dinleyelim. Dinleyip başımızı sallayalım. Zira şu son aylarda "beyanat" tan gelen zarar, çekirge, dolu, su baskını zararları kadar değilse de yine bir âfeti andırmıştı!

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30—XI

— 5 —

Sabri odanın içinde bir müddet şaşkın şaşkın dolaştıktan sonra tekrar karısını kucakladı :

— Böyle şeylere efkârlanıp da yüreğini tüketme. Allah büyüktür, bir gün bize de yardımı ulaşır elbet. Hadi, yatağına gir, uyu da rahatına bak. Ben de yorgunum, uyku gözümden akıyor.

Sabahtan geceyarısına kadar çalışan Sabrinin hakikaten uyku gözlerinden akıyordu. Yatağa girdi, fakat uyumak ne mümkün! Firdesin ağlaması, Mebrurenin sözleri içine işlemiş, gönlünde derin bir yara açmıştı. Bu yara sızlıyor, uykusunu tedirgin ediyor. Acıyan gözlerini uğuşturarak kendi kendine söyleniyor : "Meğer rahatlık sahiden batarmış insana. Firdes depoda çalışırken hiç sesi çıkmıyordu, geçinip gidiyorduk. İşi bırakıp evde rahata kavuşunca huyu değişti, ağzımızın tadı bozuldu. Çalışmanın zorluğunu ne çabuk unuttu? Bu eve para yetiştirmek için benim neler çektiğimi, ne kadar yorulduğumu düşünmüyor da Mebrure olacak kahbenin pis pis numaralarına kendini kaptırıyor. Bu iş böyle gitmez. Firdese nasihat vermek lâzım. Daha olmazsa.." Yumruklarını sıkıp dişlerini gıcırdatmağa başladı. Bu esnada Firdesin sesi duyuldu : "Sahi mi, Sabriciğim, bunları bana mı aldın? Aman ne güzel kumaş. Mebrureninkinden daha iyi vallahi. Hele şu ipekliye bayıldım. Ah, bunları diktirip giyindikten sonra Mebrureye raslasam da; şimdi söyle bakalım, zengin hanım, kocam beni sevmiyor muymuş? desem. Gel, kucakla beni, Sabri!"

Firdes sayıklıyordu. Delikanlı gözlerini karısına dikti, dalgın dalgın baktıktan sonra göz pınarlarını yakarak süzülen damlacıkları yumruğunun tersiyle kurulayıp içini çekti. "Yüreğine işlemiş kızın. Uykuda bile kumaşlarla uşraşıyor. Hakkı da var ya. Genç değil mi? Başkalarında gördüğünü istiyor." O gece fabrikada koluna makine kayışı çarpmış, fena halde ağrıtmıştı. Fakat evde Firdesin hıçkırıklariyle karşılaşınca kendi ıstırabını unutmuştu. Sızısını tekrar hissettirmeğe başlayan kolunu uğuşturarak hınçlı bir sesle; "ya ben? dedi. Ben insan değil miyim? Bu kadar sıkıntı çekiyorum, yine yaranamıyorum."

Firdes kesik sesle söyleniyor : "Ah, Sabri, seni ne kadar seviyorum, bilsen!.. Beni çok sevindirdin... Yeni elbiselerimi diktirip giyindikten sonra Mebrureyi bulacağım, senin ne kadar merd bir erkek olduğunu anlatacağım ona..."

Bözleri yine karısına dikildi, mırıldandı : "İstediğini yapmalıyım. Onu sahiden sevindirmem lâzım. Mademki ben merd bir erkeğim, Firdesi de seviyorum, onun arzusunu yerine getireceğim." Kalbinde bir sızı burkuluyor, titreyen dudakları arasından kelimeler dökülüyor : "Fakat... Nasıl yapacağım? Başka bir iş daha bulup çalışmak kabil değil. Şimdiki kazancımla Firdesin istediklerini alamam ki..."

Bu kâbuslu düşünceler içinde geceyi geçiren Sabri, sabahleyin karısını uyandırmadan çıkıp işine gidiyor.

ESKİ BİR KOMŞU

— Merhaba, Sabri! Bu ne dalgınlık! Gözlerin dünyayı görmüyor. Beni unuttun mu yoksa?

Sabri, akşam üzeri tütün deposundan çıkıp düşüne düşüne fabrikadaki gece işine giderken karşısına çıkan adama dikkatle bakıyor. Eski mahalle komşularından İsmail. Uzun zamandanberi ortadan kaybolmuş, hırsızlık yaptığı için hapishaneye girdiğini duymuşlardı. Konuşmak istemiyor, kısaca cevab veriyor :

— Merhaba, İsmail Ağabey. Çalışmağa gidiyorum.

Ce. Re.

(Devamı var)

Hayvanat bahçesinde

Bekçi — Affedersiniz; çekileyim!

"Fransız karikatürü"

Tıb İmtihanında

Profesör — Hiç olmazsa son olarak iyi bir cevap verin... Meselâ "yaratmak" ne demektir?

Talebe — Yaratmak... Yaratmak, şey, yoktan var etmek demektir.

— Evet doğru... Biz de sizi doktor yaratıyoruz!

Yine O Mesele

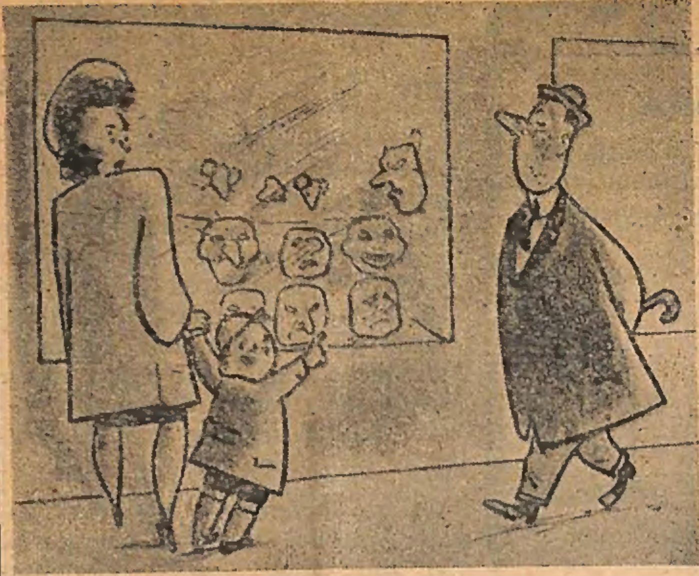
Yine tekrarlayacağız : Ceza Kanunumuz bazı cürümlerimize karşı daha ağır cezalarla teçhiz edilmelidir. Haydudların bile yapmadıkları şekilde sekiz, on, on beş kişi bir araya gelerek köylerde dağa kız kaçırma hâdiseleriyle mücadeleye cezalar kâfi gelmiyor.

Şehirlerde de bunun başka türlüsü oluyor : Geceleyin sokakta bir erkekle giden kadına bir çete musallat oluyor ; onu erkeğin elinden alıp kaçırmak için taarruza geçiyor. Nitekim yakında Ankara böyle bir sahneye şahid olmuş, dört kişi birleşip bir adamın baldızını götürmek istemiş.

Yine Ankarada bir sürü gencin trenden zorla bir kadını alıp gittiklerini unutmadık. İstanbul, İzmir, Bursa gibi şehirlerde de bunlar olağan hayâsızlıklardandır. Son yıllarda pek de arttı. Bilelim ki bir çok memleketlerde envaı edebsizlikler yapılır; ne şentatler işlenir amma, bu cins vakalar nadirattandır.

O mel'anetlere yurdumuza mahsus bir spesialite mahiyeti verilmekten kendimizi kurtarmalıyız.

Maske vitrini önünde

Çocuk — Anne ben şu bayınki gibi isterim!

"Ecnebi karikatürü"

ÖĞRENİLECEK NOKTA

İstanbul Belediyesi İmar ve Fen İşleri Müdürlüğünde bir tasfiye yapılmıştı da, bazı mühendis ve fen memurları Anadolu vilâyetlerine tayin edilmişti ya. İşte bu mühendislerden bazıları vazifelerine gitmiyorlar, rapor alıp işi savsaklıyorlarmış.

İyi amma bunlar uydurma rapor alıyorlarsa, onlara bu raporları kim veriyor? Gazeteler asıl b u n u öğrenseler ya!

Unutkanlık !

Gözümüze 'VATAN" gazetesinde şu fıkra ilişti :

Pirimiz, üstadımız Hüseyin Cahid Yalçın, Ulusta ateşli makalelerine devam ediyor!

Efendim, halkın seçimlere iştirak etmesi, hiçbir mâna ifade etmezmiş... Ara seçimlerde iştirak nisbetinin az olduğunu göstererek muhalifler böbürlenmemeli imişler!.. Çünkü esasen halkımızın büyük bir ekseriyeti ümmî imiş. Seçimlere alâkasız ı . Bu iştirak etmiyenlerin de muhalif olması demek değilmiş!..

Fesübhanallah!... Hani 1946 senesinde halkın birçok vilâyetlerde ve hele hele şarkta iştirak nisbeti yüzde doksanı bulmuş ve hattâ geçmişti!..

Anlaşılan o azman halkımızın hepsi bülbül gibi okuma yazma biliyordu ; hepsi âlimdi...

Demek iki senede hepsi okuma yazmayı unuttular... Kara cahil oldular.

Ve pirimiz, üstadımız, bize kara cümlemizi bile unutturan iktidarın müdafaasını yapmakla meşguldür! — YEDEKÇİ

Bir Tevçih-i Vecih

Basın Yayın İşçiler Sendikası son toplantısında Hakkı Tarık Us'a "Baba" sıfatını vermiş.

Sayın üstadımızın çoluk çocuğu olmadığına göre, bu sıfat, elhak yerindedir.

Yalnız merakımız şurada : Ekim tarihinde jübilelerini yapacağı, en aşağı 70 yaşında olan elli senelik muharrirler de mi kendisine "Baba!" diyecekler?

Batıl İtikatlar

Açık bir dolab karşısında oturan gûya iftiraya uğrarmış. Şimdi bile birçokları dolabın kapısını kapamadan oturmazlar.

Üstümüzdeki elbise fırça yerine süpürge ile (süpürge yeni bile olsa) süprülürse yine iftiraya uğramak korkusiyle süprülmezmiş.

Giyimli bir insanın üzerinde düğme dikmek, o adamın kısmetini bağlarmış; pek mecbur olunursa, kısmetin bağlanmaması için düğmesi kopan adam, yakasının ucunu düğme dikilinceye kadar dişlerinin arasında tutmalı, yahut da aralarında şu muhavere geçmeliymiş :

— Ne dikiyorsun?

— Şeytanın ağzını, burnunu!

Aklından Geçmiş

Genç bir adam nişanlanmak istediği kızı çok zengin olan babasına götürür. Baba kıza der ki :

— Ailemize girmek istemenizi anlıyorum, ama daha evvel beni görmeliydiniz.

— Aklımdan geçtiniz ama, sizi kendime göre biraz yaşlı buldum!

Pahalı Ders

Birkaç arkadaş lokantaya giderler, yemekten sonra hesab vakti gelir. Hesab gören pusulayı tetkik eder, ısmarlamadıkları bir yemek için 150 kuruş fazlalık var.

— Garson, biz böyle bir yemek ısmarlamadık.

— Biliyorum, Bayım.

— Öyleyse?

— Dikkat ettim hiçbir zaman hesab tetkik etmiyorsunuz da, size bir ders vermek istedim!

Terzi parası

— Hesap pusulası hakkında kocanız ne diyor?

— Bilmiyorum, daha ayılmadı!

"İtalyan karikatürü"

TABANCASIZ Aşklar

Yazan : Frederic Boutet. O. ORHON

VİCDANINI DİNLEYİNCE

Vakit epeyce ilerlemişti. Mösyö Louis Maufray, bir buçuk saattenberi bürosunun başına geçmiş, posta ile gelen evrakı tetkik etmiş, fabrikadaki servis şeflerine emirler vermişti. Her zaman bu işleri arkadaşı ve şeriki Mösyö Antoine Lorge ile birlikte yaparlardı. Fakat her nedense gayet vazifeşinas olan ortağının, geniş odanın öbür tarafında bulunan bürosu hâlâ boştu. M. Maufray hayrette idi; zira daima dakikası dakikasına gelen arkadaşı, ilk defa gecikiyordu.

Kapı açıldı, M. Maufray başını kaldırdı :

— Ninayet gelebildin....

Arkadaşının yüzünü görünce sustu. Kırk yaşlarında iri bir adam olan M. Lorge'un esasta halim, sàkin olan geniş yüzünde, gizlemeğe uğraştığı şiddetli heyecan alâmetleri vardı. Yürüyüşü ve hareketleri de tabiî değildi.

Mösyö Maufray :

— Nen var? diye sordu.

Mösyö Lorge, sâkin görünmeğe çalışan bir sesle :

— Hayatımda garip bir hâdise oldu, tayin edemediğim bir müddet için, belki de büsbütün işlerin idaresini sana bırakmam lâzım gelecek.. dedi.

Mösyö Maufray hayretle sordu :

— Bu nasıl şey? Garip hâdise ne olabilir?

M. Lorge pardesüsünü, şapkasını çıkardı, bir kanepenin üstüne koydu, şerikinin karşısındaki koltuğa oturdu ve feci mânalı bir sükûttan sonra, kof bir sesle kesti, attı :

— Karımın bir dostu var.

M. Maufray, elinden geldiği kadar şaşmış görünmeğe çalışarak :

— Ne diyorsun? Emin misin dedi. Nereden öğrendin?

— Şu şekilde : Biliyorsun ki Thérèse, iki gündür ara sıra olduğu gibi birkaç gün kalmak üzere Orléans'daki halasına gitti. Bu sabah evde buraya gelmeğe hazırlanırken, beni telefona çağırdılar, tanımadığım bir kadın sesi : "Karınız sizi aldatıyor. Şimdi şu dakikada Fontainebleau'da genç bir adamla beraber bir otelde bulunuyor. Otelin defterine, M. ve Madam Vivien diye yazdırmışlar. Haberini zolsun." Herhalde bu kadın Vivien denilen herifi kıskanıyor olmalı. Bana otelin adresini de verdi. Kaydettim, işte şu. Görüyor mu sun gayet sarih...

M. Lorge'un uzattığı kâğıtta M. Maufray adresi okudu.

Bir sükût devrinden sonra :

— Şimdi, ne yapmak niyetindesın? diye sordu.

— Bu Vivien denilen herifi öldüreceğim.

— Yok canım, hiç öyle şey olur mu?

M. Lorge, kat'î, enerjik bir sesle:

— Evet öldüreceğim, kararım kat'î.. dedi. Benim vaziyetim hafifmeşrep, kafasız, alelâde bir kadınla evlenen ve onu mesut edemiyen öbür kocalarınkine benzemez. Thérèse bu tarz kadınlardan büsbütün başkadır. Sen de bilirsin, zira iyi tanırsın. Herkes de bilir... Fakat kimse benim kadar bilemez, onu benim gibi tanıyan yoktur. On sene süren bir namuskârlık devresinden sonra sevdiği ve beraber tamamen mesut olduğu bana karşı bu şekilde hareket ettiyse, kendi kabahati değildir. Bu Vivien onu baştan çıkarmak için bir takım karanlık, şüpheli... belki de hypnotisma, yahut tehdit... veyahut da keyif verici zehirli ilâçlar... Anlıyorsun değil mi? Kendi arzusuyla bu işi yapmaz. Sen de benim fikrimde değil misin?

M. Maufray cevap vermedi. Buna dikkat etmiyen M. Lorge devam etti :

— Bu haberi alınca, ilkönce mahvolduğumu sandım. Kendimi öldürmeği düşündüm. Sonra hiddetlenerek namussuz kadını cezalandırmak istedim. Daha iyi düşününce, işin sana anlattığım gibi hakikî cephesini ve alınacak kararı açıkça gördüm. Bu alçak herifi, namussuz mahlûku öldürmek.

— Kim olduğunu biliyor musun?

— Hayır.. Belki de Fontainebleau'da sahte bir isimle bulunuyor. Ehemmiyeti yok. Kadınları baştan çıkaran bir alçaktır... Bana telefon edenin de kurbanlarından olmadığı ne malûm?.. İntikamını alacağım, intikamını ve şeriki değil, kurbanı olan Thérèse'in intikamını da alırken. Yemeklerini otelde yediklerini biliyorum. Hiç buraya uğramadan gidip adaleti yerine getirecektim. Fakat biraz daha düşünmek, sana karşı korekt hareket etmek ve işlerimizi yoluna koymak istedim. Bugün saat beşe kadar seninle kalacağım. Sonra, otomobilime binip oraya gideceğim. Yemek zamanı haydudu gebertece-ğim. Bir muzır mahlûk gibi tereddüt etmeden, zerre kadar vicdan azabı hissetmeden.. İşte....

M. Lorge durdu. Vahşi bir karar, onu canlandırıyor ve söylediğini yapacağa benziyordu.

★

Mösyö Maufray kararsızlık içindeydi. Ne türlü hareket etmeliydi? Thérèse, kocasının zannettiği gibi hiçbir zaman, evlendiğinin ilk ayları hariç, sadık bir zevce olmamıştı. Bilâkis, kocasını hiçbir kadının aldatamıyacağı kadar çok, yaptığı işe pek ehemmiyet vermiyerek aldatmıştı. Aldatıyordu, zira aldatmak için yaratılmıştı. Daima, sık sık değişen şeriklerini bazan yabancılar içinden seçer, bazan da kocasının arkadaşları arasından intihab ederdi.

M. Maufray da pekâlâ bu adamlardan biri olabilirdi Kendi elindeydi. İstememesinin iki sebebi vardı : Birincisi arkadaşına karşı olan sağlam dostluğu, ikincisi Thérèse'in fazla hercaimeşrep oluşu onda enteresan bir taraf bırakmıyordu, biraz da genç kadının hayli kalabalık olan, herkesin de bildiği kolleksiyonuna girmekten iğrenmekte idi. Bu kadar uzun zamandır kocasının hiçbir şey işitmemesi bir mucize idi. Bu böyleydi. M. Lorge tamamen bihaberdi, o kadar ki şimdi masum karısını, gûya baştan çıkaranı, öldürmeğe hazırlanıyordu.

"Arkası gelecek sayıda"

Fatma KARAY

YERDEN GÖĞE KADAR HAKLARI VAR !

★ *(TASVİR) REFİKİMİZDE OKUDUK :*

"Halk Partisini kaldırmak isteyen genç ve idealist unsurlar, bilhassa seçime itşirak etmiyeceklerini bildirdikleri bir devrede şekere zam kararı alınmasını, Halk Partisine indirilen en büyük darbe dıye tavsif etmektedirler."

Hakları var.

★ *GAZETE DEVAM EDİYOR :*

"Bu mevzuu Halk Partili müfritler de şimdiden istismara başlamışlardır. Bunlar, üçüncü Saka hükûmetinin başarısızlığına en mü şahhas delil olarak ileri sürmekte ve tenkide hazırlanmaktadırlar."

Hakları var.

★ *YİNE AYNİ GAZETEDEN :*

"Şekere yapılan zamdan hâsıl olan 50 – 60 milyon liranın Meclıs binası inşaatı durdurulmakla tasarruf edilebileceğini ileri sürenler de vardır."

Yerden göğe kadar hakları var.

Artık Gelini Düşünün ?

— Güzel değil.
— Güzellik aramıyoruz.
— Zeki de değil.
— Zekâ da istemiyoruz.
— Birçok kusurları var.
— Kusursuz insan olmaz.
— Sarhoş, kumarbaz.
— Yaşının icabı.
— Dişleri takma, bir gözü cam, bir bacağı da tahtadan.
— Hepsi o kadar iyi taklit edilmiş ki belli bile değil.
— Barsakları hastaymış, iki de sabıkası varmış.
— Sıhhatle ahlâka pek fazla kıymet vermiyoruz.
— Ahbaplarınızı daha iyi seçseniz iyi edersiniz.
— Ahbap olarak konuşmuyoruz, büyük kızımızı almak istiyor.
— O halde, affedersiniz, söylediklerimi unutunuz. Hakikaten çok zengin adam, mükemmel bir damat olur !.

Bir geçit resmi karşısında

Uyuyan zevce ile uyuyamıyan zevc

"Amerikan karikatürü"

"Kel„ ve "Köse„ li Sözler

Elektrik, Tramvay, Tünel işletmeleri Umum Müdürlüğü yeni tesisler yapacak, gazometre getirtecek, münakale işlerini düzenliyecek, yeniden 50 otobüs sipariş edecekmiş amma.. işin amması olmasa :

Tam on milyon liraya ihtiyacı varmış. İdareciler düşünmüşler, taşınmışlar :

— Bari borç alalım !

Demişler. O da iyi. Amma kimden isteyeceklermiş biliyor musunuz? Hani şu bütçesinde 6,5 milyon lira açık bulunan İstanbul Belediyesinden !

İnanamadık.

Atalarımız nur içinde yatsınlar ! Ne güzel sözler söylemişler : "Kelin merhemi olsa kendi başına sürer ! – Yel kayadan ne alır? – Tut kelin perçeminden – Kelden köseye muavenet mi olur?"

Hulâsa bir sürü kel ve köse hikâyesi !

Eski Nüshalarımız Azaldı

Gazetemizin 91 - 1 den başlıyan nüshaları pek azalmıştır. Eksik sayılarını tamamlamak istiyen okuyucularımızın isteklerini az sonra karşılıyamıyacağımıza müteessifiz. Taleplerini acele bildirmelerini rica ederiz.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Lüzumlu Bir Açıklama

Geçen sayımızdan bir nüsha evvel, bir amatör tarafından bize getirilen bir karikatüre sırf teşvik gayesiyle sütunlarımızda yer verdiğimizi, fakat sonradan öğrendiğimize göre bu karikatürün rahmetli Cemal Nadirden aynen kopye edildiğini yazmıştık.

Bize karikatür vermiş, haysiyetli amatörlerden birçoğu bu yazımızdan alınmış olabilirler. Binaenaleyh, bu kopyeyi yapanın adını bildirmeği lüzumlu gördük. Bu kopye Çetin Özkırımın eseri marifetidir.

Ekstra ekstra

D E R S A N

Yağları, yüksek kalitelidir. Midesine düşkün olanlar mutlak surette

D E R S A N

kullanırlar.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer: TAN Matbaası

GÜZEL KADIN

Bir kadının güzel olması ve güzel olanın da güzelliklerini koruması yollarından bahseder

HANIMELİ'NİN YAZ ve DENİZ İlâvesidir.

72 Sayfa 50 Kuruştur.

İstanbul TAN Matbaası

Kadın hülyası

— Bak, sevgilim ! Bir vahşi buldum; ismini (Robinson) romanındaki Guma koyalım !

"L'Illustré" den

BELKİ HAKLIDIR.

Arabın biri, Nil nehrinin kenarına çömelmiş, kör gözlerinin oyuklarında yüzlerce sinek. Onları kovmak için en küçük bir hareket bile yapmıyor.

Fellâhın bu rahatsız haline şaşanlardan biri kendini tutamamış :

— Yahu ! demiş. Bu sinekleri kovsana. Böyle rahatsız olmuyor musun?

Arab kımıldamamağa gayret ederek :

— Lâ.. demiş. Onlar nasıl olsa doydular. Kovayım da yenileri, açları mı gelsin, konsun?!

KOLEKSİYONLARIMIZ HAKKINDA MÜTEADDİT SUALLERE CEVAPLARIMIZ

Muhterem okuyucularımızdan müteaddit zevatın suallerine cevaben arzedelim ki :

1 — Koleksiyonumuz 6 ay hitamında yani 54 nüsha itibariyle ciltlenecektir. Bu suretle senelik nüshalarımız 2 cilt teşkil edecektir.

2 — Ciltler orta sahifelerimizin iyice açılıp okunmasını temin edecek şekilde olacaktır.

3 — Arzu edenler boş ciltleri bize mal olacak fiatla alabilecekler veya ellerinde bulunan nüshaları vasıtamızla ciltletebileceklerdir.

4 — İdarehanemizde ancak 400 koleksiyonluk gazete nüshası saklanabildiğinden ciltli koleksiyon almak niyetinde olanların sıraya konmak üzere adreslerini bildirmeleri lâzımdır.

AMPULU

Gözlerinizin dostudur.

T. C. ZİRAAT BANKASI

TASARRUF HESAPLARI

İKRAMİYE PLÂNI

Hesapları 50 liradan aşağı düşmiyenlere bu yıl verilecek ikramiyeler:

4	tane	1.500	Liralık	6.000
4	tane	500	„	2.000
4	tane	250	„	1.000
40	tane	100	„	4.000
120	tane	50	„	6.000
240	tane	20	„	4.800
400	tane	10	„	4.000

ÇEKİLİŞ GÜNLERİ:

16 Şubat, 10 Mayıs, 26 Temmuz, 29 Aralık
İkramiyeler, hesapları bir yılda

100 liradan aşağı düşmiyenlere % 10
200 liradan aşağı düşmiyenlere % 15
500 liradan aşağı düşmiyenlere % 20
fazlasiyle ödenecektir.

Çocuk Ansiklopedisi

Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.

★★★

Bütün dünyanın bilgileri herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazılmıştır.

★★★

2 Büyük Cilt - 1448 Sayfa - 1788 Resim - 218 Mevzu

Fiyatı 15 Liradır.

İstanbul TAN Matbaası